

Memòria històrica

L'Ajuntament de Tortosa instal·larà una placa en record al nínxol de Maria Griñó

Encarregarà una inscripció per reparar l'anonimat i recordar la dona injustament afusellada durant la guerra carlista

El nínxol on descansen les restes de Maria Griñó és el número 75 de la Secció C del cementiri. A la imatge, el primer del segon pis. FOTO: J. REVILLAS

MARINA PALLÀS CATURLA
TORTOSA

Ja no serà mai més un nínxol en blanc, una tomba sense nom, malgrat haver protagonitzat una de les pàgines més tacades de sang de la història de Tortosa i sortir a tots els llibres sobre les guerres carlistes. L'Ajuntament de Tortosa instal·larà una placa en record al nínxol de Maria Griñó, al cementiri de Sant Llàtzer. Griñó per fi podrà descansar en pau i ser reconeguda, després de 185 anys.

La placa, que també aportarà un context sobre la història i les circumstàncies de la mort de Griñó, mare del general Ramon Cabrera afusellada el 1836, s'instal·larà al mateix nínxol i en principi no hi ha prevista cap exhumació.

El destí de les restes de Maria Griñó havia sigut un misteri durant dècades i fins i tot se n'havien teixit llegendes al respecte.

Com va revelar en primícia el *Diari*, les despulles de Griñó van sobreviure a un autèntic períple. Després de canviar de nínxol tres cops, es troben des de 1985 al nínxol 75, segon pis, de la Secció C del cementiri de Sant Llàtzer de Tortosa, juntament amb dos descendents dels Olesa, família carlista que se'n va fer càrrec. Així ho certifica la fitxa del nínxol de l'arxiu administratiu de l'Ajuntament de Tortosa.

L'Ajuntament ja tenia coneixement de la ubicació de les restes de Maria Griñó, segons ha explicat al *Diari*, i per aquest motiu no se n'havia executat cap trasllat a l'ossari, com s'hagués fet en un altre cas, quedant el nínxol resguardat, a l'espera que la família propietària respongués als diversos avisos de l'Ajuntament sobre el possible retorn de titularitat (el darrer, d'octubre de 2019).

«Des de feia molt de temps, coneixíem la presència de les restes de Maria Griñó en aquest nínxol.

Així ho havien determinat els resultats de les recerques documentals fetes per l'arxiver municipal i els tècnics de l'Ajuntament de Tortosa. Davant d'aquest fet hem estat treballant per fer alguna acció que permetés recordar la memòria de Griñó i la seua tràgica història. També en contacte amb alguns descendents, que s'havien adreçat a l'Ajuntament per mirar de localitzar les restes», declara l'alcaldessa de Tortosa, Meritxell Roigé. «Ara, estem treballant per instal·lar una inscripció al mateix nínxol que recordarà la presència de les restes de Maria Griñó al seu interior. Volem que això siga un acte de memòria que ajude a recordar la història que va envoltar la mare de Ramon Cabrera».

La notícia ha sigut molt ben rebuda en especial per un dels descendents, el londinenc Simon Gandolfi Hornyold, de 88 anys, rebesnét de Griñó per part d'una filla de Cabrera.

«Espero que algun dia, si el virus em deixa, poder visitar la tomba de Maria i agrair les autoritats per nombrar-la», valora. «La meua rebesàvia va ser afusellada solament per ser la mare de Ramon Cabrera. Ella existeix a la història sols com a mare: ni qui era ella, quines eren les seues creences i somnis, dolors, amors, desitjos i frustracions... Tot va ser borrat per la seua forma de morir. Fins i tot va romandre durant molts anys en una tomba sense nom. Almenys ara això canviarà i hi haurà un petit lloc amb el seu nom. Hi podrem anar, seure al costat i imaginar qui era realment».

Per la seua banda, la biògrafa de Cabrera i periodista morellana a Londres Conxa Rodríguez considera que seria bo comprovar si les restes del nínxol són realment les de Griñó, encara que així ho certifique l'arxiu administratiu.

«Me n'alegro que l'Ajuntament es faci càrrec, però convindria

Valoracions

«Volem que això siga un acte de memòria per recordar la història de Griñó»

Meritxell Roigé
Alcaldessa de Tortosa

«Ella sols ha existit en la història com a mare de Cabrera. Ara això canviarà i hi haurà un lloc amb el seu nom»

Simon G. Hornyold
Rebesnét

«Convindria comprovar si les restes són de dona o de l'època»

Conxa Rodríguez
Biògrafa de Ramon Cabrera

«Ara rebrà el reconeixement que mereix. Que el seu record ens agullone l'espant davant de totes les guerres»

Roc Salvadó
Historiador

«Celebrem que es plante la llavor per recordar persones que han passat a l'oblit»

Jordi Mulet
President Amics dels Castells